

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473-2019-3-56-64>

М. М. Потіп, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

АКТ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА ЯК ЗАСІБ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПРИВАТИЗАЦІЇ

Статтю присвячено актуальним питанням, що виникають у сфері правозастосовної діяльності органів приватизації та місцевих рад, органів приватизації територіальних громад у сучасних умовах запровадження правил проведення приватизаційного процесу відповідно до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна». У межах дослідження на підставі аналізу наукових концепцій та правових норм визначено ознаки актів застосування права у сфері приватизації, що конкретизують суб'єктів, підстави та порядок їх прийняття, їх зміст та форму, роль у сфері публічного управління та правового регулювання суспільних відносин у цій сфері. Запропоновано авторське визначення акту застосування у сфері приватизації як персоналізованого правового акту державних органів приватизації чи місцевих рад, органів приватизації територіальних громад, прийнятого на основі юридичних фактів і норм права щодо об'єктів приватизації, який визначає права, обов'язки або міру юридичної відповідальності покупців та інших учасників приватизаційного процесу. Розглянуті, охарактеризовані та проілюстровані практичними прикладами види правозастосовних актів у сфері приватизації. Сформульовані відповідні пропозиції щодо удосконалення Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» в частині конкретизації вимог до правозастосовних актів органів приватизації. Практична цінність дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані в законотворчій діяльності, в адвокатській діяльності, а також під час викладання курсів з адміністративного права у початкових юридичних закладах України.

Ключові слова: акт застосування права, приватизація, публічне управління, правове регулювання, органи приватизації, місцеві ради, органи приватизації територіальних громад, державне майно, комунальне майно.

M. M. Potip. Act of applying law as a means of public administration and legal regulation in the sphere of privatization

The article is devoted to topical issues that arise in the sphere of law enforcement activity of privatization bodies and local councils, bodies of privatization of territorial communities in modern conditions of implementation of rules of privatization process in accordance with the Law of Ukraine "On Privatization of State and Communal Property". Within the framework of the research, on the basis of the analysis of scientific concepts and legal norms, the signs of acts of application of the law in the sphere of privatization are specified, specifying the subjects, grounds and procedure for their adoption, their content and form, role in the sphere of public administration and legal regulation of public relations in this sphere. The author defines the act of applying in the sphere of privatization as a personalized legal act of state privatization bodies or local councils, bodies of privatization of territorial communities, adopted on the basis of legal facts and norms of law regarding the objects of privatization, which defines the rights, obligations or measure of legal liability of buyers, and other participants in the privatization process. Types of law enforcement acts in the sphere of privatization are considered, characterized and illustrated with practical examples. The corresponding proposals on improvement of the Law of Ukraine "On privatization of state and communal property" have been formulated in the part of specifying the requirements for the enforcement acts of the bodies of privatization. The practical value of the study is that the results obtained can be used in law-making, in law-making, as well as in teaching courses in administrative law in primary legal institutions of Ukraine.

Key words: act of application of law, privatization, public administration, legal regulation, privatization bodies, local councils, bodies of privatization of territorial communities, state property, communal property.

© М. М. Потіп, 2019

Постановка проблеми. Приватизаційні процеси охопили Україну з моменту проголошення її незалежності: відбувалась приватизація житла, земельних ділянок, підприємств їх майна, об'єктів інфраструктури.

Починаючи з 1992 року по 2018 рік, в Україні було приватизовано більше 133 тисяч об'єктів: 29 859 об'єктів державної форми власності та 103 364 – об'єкти комунальної власності. Протягом 2018 року державну форму власності змінили 249 об'єктів приватизації [4], у січні–березні 2019 року – 126 об'єктів [1]. Загалом, на 2019 рік заплановано здійснити приватизацію 21 об'єкта великої приватизації державної власності [17] та 792 об'єктів малої приватизації [16].

Приватизаційний процес проходив з різним ступенем інтенсивності, а його результати є суперечливими. Водночас кожен випадок проведення приватизації об'єкта права державної і комунальної власності є результатом правового регулювання суспільних відносин у цій сфері та правозастосовної діяльності суб'єктів публічного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття та ознаки «акту застосування права» чи «правозастосовного акту» як засобу публічного управління та правового регулювання суспільних відносин вивчали такі науковці, як Є.Г. Бобрешов, М.В. Кравчук, І.П. Голосніченко, Н.М. Крестовська, Т.С. Мартянова, Р.С. Мельник, Л.Г. Матвєєва, С.М. Мельничук, О.В. Пуцько, В.Д. Ткаченко, М.В. Цвік, Л.М. Шестопалова та інші. У сфері приватизації фрагментарно питання правозастосовної діяльності та правозастосовних актів у сфері приватизації здійснював О.Г. Розгон [26]. Водночас системно питання визначення ознак, змісту, поняття та видів актів застосування права як засобу публічного управління та правового регулювання у сфері приватизації не розглядалося.

Мета статті. У зв'язку із зазначеним метою статті є з'ясування ознак актів застосування права у сфері приватизації, формулювання відповідного авторського поняття, здійснення характеристики найпоширеніших їх видів, а також визначення перспектив удосконалення правового регулювання правозастосовної діяльності органів приватизації.

Виклад основного матеріалу. Більшість науковців та практиків сходяться щодо змісту правозастосування чи правозастосовної діяльності. Так, В.Д. Цвік визначає застосування права як правову форму діяльності уповноважених на те органів держави і посадових осіб щодо реалізації приписів норм матеріального права відносно конкретних життєвих випадків шляхом винесення індивідуально конкретних рішень [27, с. 361]. Є.Г. Бобрешов пропонує категорію «правозастосування» розуміти як юридично цілісну, активну, творчу сукупність дій з реалізації права, що здійснюється чітко регламентованими повноважними органами (посадовими особами) державної влади в рамках формально закріплених процедурно-процесуальних форм, що спрямована на оформлення, кваліфікування і вирішення конкретних життєвих випадків в суспільних правовідносинах, що підлягають регулюванню та віднесені законом до компетенції таких органів. [2, с. 13]. Також цікавою є позиція Т.С. Мартянової, яка під застосуванням права розуміє різновид управлінської діяльності, що вирізняється владним, підзаконним, творчим характером, має підвищену соціальну значущість і чинить виховну дію на суб'єктів правовідносин, у межах якої на основі норм права здійснюється індивідуально-правове регулювання [12, с. 10]. Конструктивно з цього приводу висловлюється С.М. Мельничук, який вважає, що з позицій адміністративного права, застосування норм права (видання ненормативних (індивідуальних) актів, видання актів застосування норм права (адміністративне розпорядництво) – основна форма публічного управління. Правозастосовна форма діяльності публічної адміністрації пов'язана з виконанням законодавчих та інших нормативних правових актів з метою застосування норми права до конкретних життєвих обставин, тобто в рамках цієї форми відбувається розгляд і вирішення індивідуальних справ [14]. В результаті правоза-

стосовної діяльності органів публічного управління приймаються відповідні правозастосовні акти, які науковцями розглядаються як частина механізму публічного управління та механізму регулювання суспільних відносин.

Правозастосовна діяльність безпосередньо пов'язана із змістом публічного управління. Як зазначає Р.С. Мельник, під публічним управлінням слід розуміти зовнішньо орієнтовану діяльність уповноважених суб'єктів, пов'язану із реалізацією політичних рішень та впровадженням у життя положень законів України [13, с. 13]. І.П. Голосніченко вважає, що механізм публічного управління складається з норм адміністративного права, адміністративно-правових відносин, актів тлумачення норм адміністративного права та актів реалізації адміністративно-правових норм та відносин [10, с. 14]. На наш погляд, механізм публічного управління тісно пов'язаний із механізмом адміністративно-правового регулювання через наявність спільних елементів.

Науковці у своїх дослідженнях демонструють різні підходи до структури механізму правового регулювання, водночас є значна група дослідників, що, поглиблюючи наукову думку в цьому напрямку, відносять до цього механізму і правозастосовні акти. Так, Н.Н. Крестовська і Л.Г. Матвеева пропонують до елементів механізму правового регулювання відносити: норми права; юридичний факт; акти безпосередньої реалізації права; акти застосування права [11, с. 354]. На думку Л.М. Шестопалової, елементами механізму правового регулювання є: а) норми права – основа механізму правового регулювання, оскільки з них, їхнього змісту, починається вплив права на суспільні відносини; б) правовідносини – суспільні відносини, що відбуваються у визначених нормах права межах; в) акти реалізації прав і обов'язків – дії суб'єктів щодо здійснення приписів правових норм; г) акти застосування права; г) законність; д) правосвідомість; е) правова культура [28, с. 157]. О.Г. Розгон під час дослідження механізму адміністративно-правового регулювання малої приватизації визначає серед його елементів також правозастосовні акти як його додатковий елемент [26]. З наведеного можна зробити поточний висновок, що правозастосовні акти є не обов'язковими, а додатковими елементами механізму публічного управління та механізму правового регулювання, проте за своїм змістом вони є незамінним засобом адміністративно-правового регулювання індивідуальних юридичних справ.

Розглянемо наукові концепції та підходи щодо визначення змісту правозастосовного акту. М.В. Кравчук наголошує, що правозастосовчий акт і нормативний акт мають багато спільного, але разом з тим суттєво відрізняються, тому що акт застосування норм права виступає як один із засобів державного керівництва і засіб вирішення юридичних справ, що виконує функції індивідуального регулювання поведінки суб'єктів в конкретних правових відносинах, видається у певній формі і передбаченому законом порядку, має юридичну силу і забезпечується відповідними засобами [9]. Як зазначає О.В. Пунько, акт застосування права, з одного боку, виступає засобом організації реалізації правових норм, а з іншого боку – засобом здійснення процесу управління, у чому і полягає його головна соціальна цінність. У ході правозастосовної діяльності органи правозастосування виступають суб'єктами управління; особи, відносно яких застосовується право, є об'єктами управління; а правозастосовні акти – засобами управління [25].

Необхідно зазначити, що, на думку М.В. Кравчука, правозастосовчий акт – це спосіб зовнішнього прояву формально-обов'язкового правила поведінки індивідуального характеру, яке підтверджує, встановлює, змінює або скасовує юридичні права і обов'язки персоніфікованих суб'єктів у конкретній життєвій ситуації [9, с. 165]. Таким чином, акт застосування права – це правовий акт компетентного органу або посадової особи, прийнятий на основі юридичних фактів і норм права, який визначає права, обов'язки або міру юридичної відповідальності конкретних осіб. Діяльність правозастосовчих органів завершується оформленням відповідного

акта, який фіксує прийняте рішення і надає йому офіційного значення і вольового характеру. Щодо конкретних осіб акт застосування права є категоричним, обов'язковим до виконання велінням [9, с. 165].

О.В. Пунько наголошує, що доцільно підкреслити, що акти застосування права повинні і можуть вивчатися в різних аспектах: як самостійна правова категорія; юридичний засіб державного управління суспільством; одна з правових форм здійснення функцій держави; організаційна форма діяльності державних органів і окремих громадських організацій; найважливіший засіб реалізації юридичних норм; індивідуально визначені юридичні акти; спеціальний юридичний факт тощо. Вони виступають у різних формах зв'язків і відносин з іншими правовими явищами. Це зумовлює багатогранність і складність актів застосування та їх особливе призначення як в механізмі правового регулювання, так і в механізмі правозастосування. На думку О.В. Пунько, призначення правозастосовного акта в механізмі правозастосування полягає в наступному: 1) акт застосування права є юридичним засобом впливу на суспільні відносини; 2) акти застосування виступають як юридичні факти. Вони є елементом юридичного (фактичного) складу, причому елементом (фактом), який завершує вказаний склад. З винесенням цього акту виникає, змінюється чи припиняється правовідношення; 3) акт застосування – це засіб конкретизації норм права. Права і обов'язки в конкретному обсязі «прив'язуються» до персонально визначених суб'єктів; 4) в актах застосування реально проявляється владність, примусовість права. В нормах права примус виступає в якості потенційного, можливого, а в правозастосовних актах примус набуває реального конкретного характеру, який звернений до конкретних суб'єктів; 5) за допомогою владних актів застосування забезпечується реалізація суб'єктивних прав у випадках виникнення яких-небудь перепон. Зобов'язана особа примушується до конкретних дій з метою забезпечення вимог норм права; 6) після прийняття правозастосовного акта настає період реалізації, виконання прийнятого рішення; 7) в актах застосування права втілюється індивідуалізований вплив компетентних органів на хід правового регулювання, індивідуальна регламентація суспільних відносин; 8) акт застосування права забезпечує «контакт» правової норми, що застосовується в конкретному випадку, з реальним суспільним буттям; 9) акт застосування (який вкочається в об'єктивну сторону), пов'язаний із суб'єктивною стороною, тому що в ньому відображається компетентність, професіоналізм особи, що застосовує право; 10) він виражає волю держави у вирішенні певних проблем тощо; 11) це документ, який формально закріплює рішення компетентного органу [25].

Особливостями правозастосовного акту, на думку М.В. Кравчука, є те, що: 1) його можуть приймати компетентні органи держави; 2) він має індивідуально визначений (персоніфікований) характер; 3) не може мати зворотної дії в часі; 4) має встановлену законом форму [9]. На наш погляд, наведені ознаки характерні також для правозастосовних актів у сфері приватизації.

Відповідно до ст. 12 «Порядок прийняття рішення про приватизацію» Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» рішення про приватизацію об'єкта, який включено до переліку об'єктів державної власності, що підлягають приватизації, приймається державними органами приватизації шляхом видання наказу, але не пізніше 30 днів з дня включення до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, за винятком випадку, передбаченого частиною другою цієї статті. Опублікування інформації про прийняття рішення про приватизацію об'єкта здійснюється протягом п'яти робочих днів з дня видання державним органом приватизації відповідного наказу в офіційних друкованих виданнях державних органів приватизації, на офіційному вебсайті Фонду державного майна України [23].

Відповідно до Закону України від 18.01.2018 № 2269-VIII «Про приватизацію державного і комунального майна», який регулює правові, економічні та організаційні основи приватизації, у тому числі й комунального майна, приватизація (відчуження) майна, що перебуває у кому-

нальній власності, здійснюється органами місцевого самоврядування. Суб'єктами приватизації комунального майна є місцеві ради (сільські, селищні, міські ради), органи приватизації територіальних громад [3]. Закон України «Про місцеве самоврядування» у п. 30 ст. 26 визначає, що винятковою компетенцією сільських, селищних, міських рад у сфері приватизації є прийняття рішень щодо відчуження відповідно до закону комунального майна; затвердження місцевих програм приватизації, а також переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації; визначення доцільності, порядку та умов приватизації об'єктів права комунальної власності; вирішення питань про придбання в установленому законом порядку приватизованого майна, про включення до об'єктів комунальної власності майна, відчуженого у процесі приватизації, договір купівлі-продажу якого в установленому порядку розірвано або визнано недійсним [22]. Перелік об'єктів комунальної власності, що підлягають приватизації, ухвалюється місцевою радою. Опублікування інформації про прийняття рішення про приватизацію об'єкта комунальної власності здійснюється на офіційних сайтах місцевих рад та в електронній торговій системі протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення місцевою радою рішення [15]. Таким чином, кожне рішення Фонду держмайна та його територіальних підрозділів і органів місцевого самоврядування щодо приватизації конкретного об'єкту оформляється відповідним наказом, який за своїм змістом є актом застосування права.

Для розгляду окремих видів правозастосовних актів у сфері приватизації слід навести їх класифікацію, розроблену М.В. Кравчуком. Цей науковець класифікує правозастосовні акти за такими критеріями: 1) за суб'єктами прийняття: а) акти державних органів (акти глави держави; суду, контрольно-наглядових органів, акти уповноважених органів громадських об'єднань); б) акти недержавних органів (рішення органів місцевого самоуправління); 2) за значенням: а) основні (вирок суду); б) допоміжні (готують видання основних, напр., постанова про притягнення особи в якості обвинуваченого); 3) за характером правового впливу: а) регулятивні (наказ про підвищення по службі); б) охоронні (постанова про відкриття кримінальної справи); 4) за формою: а) окремий документ (укази, вироки, рішення, накази тощо) – це юридична форма; б) резолюція на матеріалах справи; в) усна форма та письмова форма; 5) за характером юридичних наслідків: а) правоконстатуючі (правопідтверджуючі); б) правозстановлюючі; в) правозмінюючі; г) правоприпиняючі [9].

На наш погляд, з урахуванням наведеної класифікації правозастосовні акти у сфері приватизації можна характеризувати як акти державних органів (ФДМУ та його територіальних підрозділів) та акти органів місцевого самоврядування, які можуть бути як основними, так і допоміжними, як регулятивними так і охоронними, що оформлюються наказами та рішеннями у письмовій формі та мають переважно правозмінюючий характер юридичних наслідків.

Розглянемо деякі види правозастосовних актів у сфері приватизації. Наприклад, актами державних органів (ФДМУ та його територіальних підрозділів), що мають характер основних та регулятивних, оформлених у вигляді наказів, які мають правозмінюючий характер юридичних наслідків, є накази ФДМУ та його територіальних підрозділів про прийняття рішення про приватизацію конкретного об'єкту. Наприклад, Наказами регіонального відділення Фонду державного майна України по Львівській, Закарпатській та Волинській областях прийнято рішення про приватизацію об'єкта державної власності: 1) від 12.08.2019 № 00535 – об'єкта малої приватизації: окремого майна – адміністративної будівлі літ. «А-1»; 2) від 06.08.2019 № 00504 – об'єктів малої приватизації державної власності: окремого майна – вбудовано-прибудованого приміщення загальною площею 656,6 кв. м; окремого майна – готелю «Світязь»; окремого майна – готелю «Лісова пісня» [6]. Наказами регіонального відділення Фонду державного майна України по Рівненській та Житомирській областях: від 05.08.2019 року № 75 та від 05.08.2019 року № 76 прийнято рішення про приватизацію двох об'єктів державної власності

окремого майна – двох будинків відпочинку [5]. Наказом регіонального відділення Фонду державного майна України по Черкаській області від 05.08.2019 № 82-МП прийнято рішення про приватизацію об'єкта малої приватизації державної власності – Державне підприємство «Черкаський державний завод хімічних реактивів» [7]. Наказом Регіонального відділення Фонду державного майна України по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях від 01.08.2019 №12/01-101-РП прийнято рішення про приватизацію шляхом продажу на аукціоні об'єкта державної власності – нежитлової будівлі [8], тощо.

Наступний вид правозастосовних актів є допоміжними актами державних органів (ФДМУ та його територіальних підрозділів), оформлений наказами та рішеннями у письмовій формі, що мають охоронний характер та тягнуть за собою зміну прав та обов'язків суб'єктів, щодо яких вони прийняті.

Так, відповідно до п. 5.1. Положення про регіональне відділення Фонду державного майна України Регіональне відділення відповідно до покладених на нього завдань та в межах повноважень, делегованих Фондом, розриває контракти з керівниками державних підприємств, функції з управління майном яких передані в управління регіонального відділення [19]. Такі дії передбачені Типовою формою контракту з керівником підприємства, що є у державній власності, та Постановою Кабінету Міністрів України «Про застосування контрактної форми трудового договору з керівником підприємства, що є у державній власності» [24]. Водночас чинні нормативно-правові акти не конкретизують підстави розірвання такого контракту. Проте, спираючись на положення п.4.1.2. Наказу ФДМУ «Про затвердження Положення про порядок укладання або переукладання контракту з керівником виконавчого органу відкритого акціонерного товариства, холдингової компанії та державної акціонерної компанії і Типової форми контракту з керівником виконавчого органу відкритого акціонерного товариства» [18] можна вважати, що практика прийняття наказу ФДМУ про розірвання контракту та звільнення керівника виконавчого органу товариства пов'язана також із необхідністю забезпечення ефективної діяльності суб'єкта господарювання.

Ще одним прикладом охоронного правозастосовного акту є акт про невідповідність переможця аукціону вимогам ст. 8 або ч. 9 ст. 14 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» або якщо учасник відмовився від протоколу або договору. Відповідно до п. 67 Порядку проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації та визначення додаткових умов продажу у разі, коли переможець електронного аукціону не відповідає вимогам статті 8 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», або в інших випадках, передбачених частиною дев'ятою статті 14 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», орган приватизації завантажує рішення про відмову у затвердженні протоколу про результати електронного аукціону або про відмову від укладення договору купівлі-продажу в електронній торговій системі. Якщо переможець електронного аукціону відмовився від підписання протоколу про результати електронного аукціону або договору купівлі-продажу чи не підписав такий протокол або договір у встановлені строки, орган приватизації складає та завантажує відповідний акт в електронну торгову систему. Таким чином, на наш погляд, акт про невідповідність переможця аукціону вимогам ст. 8 або ч. 9 ст. 14 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», спрямований на забезпечення результатів аукціону та укладення реального договору купівлі-продажу об'єкта малої приватизації, є також охоронним правозастосовним актом. Тому що у такому випадку в електронній торговій системі автоматично формується новий протокол про результати електронного аукціону з визначенням переможцем електронного аукціону учасника з наступною за величиною ціною пропозицією, а у разі однакових цінових пропозицій – учасника, що подав її раніше, за умови, що ним зроблений щонайменше

один крок аукціону, та у разі відсутності належним чином оформленого листа (звернення) від такого учасника щодо повернення йому гарантійного внеску та відсутності факту натискання ним відповідної кнопки про відмову від очікування в особистому кабінеті. Переможець електронного аукціону, який відмовився від підписання протоколу про результати електронного аукціону або договору купівлі-продажу, позбавляється права на участь у подальших аукціонах з продажу того самого об'єкта [23; 20].

Охоронними правозастосовними актами ФДМУ є його рішення про притягнення до адміністративної відповідальності керівників уже приватизованого підприємства. Так, відповідно до ч. 5 ст. 29 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», за недопущення працівників органів приватизації, протидію чи перешкоджання проведенню ними перевірки дотримання умов договору купівлі-продажу державного або комунального майна на керівника приватизованого підприємства накладається штраф у розмірі 1 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожний встановлений факт. Факт недопущення працівників органів приватизації до проведення ними перевірки дотримання умов договору купівлі-продажу державного або комунального майна підтверджується складеним у присутності відповідних правоохоронних органів та підписаним працівниками державних органів приватизації актом про недопуск до проведення перевірки [21; 23]. Розглянуті види актів застосування права у сфері приватизації не представляють вичерпний їх перелік у цій сфері, проте дозволяють зробити висновки щодо їх особливостей.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі.

В результаті проведеного аналізу наукових теорій та правових норм вважаємо, що наведена інформація дозволяє зробити висновок щодо видів правозастосовних актів у сфері приватизації. Так, на наш погляд, найчастіше у цій сфері використовуються акти застосування права таких видів: 1) за суб'єктами прийняття: а) акти державних органів (ФДМУ та його територіальних підрозділів); б) акти органів місцевого самоврядування; 2) за значенням: а) основні (про прийняття рішення про приватизацію); б) допоміжні (про невідповідність переможця аукціону вимогам законодавства); 3) за характером правового впливу: а) регулятивні (про прийняття рішення про приватизацію); б) охоронні (про притягнення до адміністративної відповідальності); 4) за формою: окремий документ (рішення, накази та ін.); 5) за характером юридичних наслідків: б) правовстановлюючі; в) правозмінюючі; г) правоприпиняючі.

Акти застосування права у сфері приватизації, на наш погляд, мають наступні ознаки, компіляція яких дозволить сформулювати їх визначення: 1) суб'єкти, що їх приймають, – державні органи приватизації (ФДМУ та його територіальні підрозділи) та органи місцевого самоврядування; 2) ґрунтується на основі юридичних фактів і норм права; 3) приймається щодо об'єктів державної та комунальної власності, визначених у законному порядку об'єктами приватизації; 4) містить формально-обов'язкові правила поведінки індивідуального характеру покупців та інших учасників приватизаційного процесу; 5) визначає права, обов'язки або міру юридичної відповідальності зазначених у ньому осіб; 6) виступає засобом організації реалізації правових норм та засобом здійснення процесу управління; 7) виражає волю держави у вирішенні проблем у сфері приватизації; 8) має індивідуально визначений (персоніфікований) характер; 9) не має зворотної дії в часі; 10) має встановлену законом форму – наказ, рішення.

З урахуванням зазначених ознак вважаємо за можливе визначити акт застосування у сфері приватизації як персоніфікований правовий акт державних органів приватизації чи місцевих рад, органів приватизації територіальних громад, прийнятий на основі юридичних фактів і норм права щодо об'єктів приватизації, який визначає права, обов'язки або міру юридичної відповідальності покупців та інших учасників приватизаційного процесу.

Зазначеним визначенням пропонуємо доповнити статті 1 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», а перелік та загальні вимоги до актів застосування права у сфері приватизації визначити у частині 6 статті 7 цього закону. Реалізація запропонованих змін, на наш погляд, дозволить систематизувати правозастосовну діяльність органів приватизації та підвищить рівень прозорості у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 1 кварталі 2019 року. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/i-kvartal-2019_13845.pdf
2. Бобрешов Є.Г. Судове правозастосування в Україні: проблеми теорії і практики : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2011. 2 с.
3. Вступив у дію новий закон про приватизацію державного і комунального майна: АМУ роз'яснює, як діяти органам місцевого самоврядування. URL: <https://auc.org.ua/novyna/vstupyv-v-diyu-novyy-zakon-pro-privatyzaciyu-derzhavnogo-i-komunalnogo-mayna-amu-rozjasnyuye>.
4. Звіт про роботу Фонду Державного майна України (ФДМУ) та хід приватизації державного майна у 2018 році. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/zvit-2018-final_13714.pdf.
5. Інформація регіонального відділення по Рівненській та Житомирській областях про прийняття рішення про приватизацію. URL: <http://www.spfu.gov.ua/ru/documents/press-list/to-privatization/14025.html>.
6. Інформація регіонального відділення по Львівській, Закарпатській та Волинській областях про прийняття рішення про приватизацію. URL: <http://www.spfu.gov.ua/ru/documents/press-list/to-privatization/14040.html>.
7. Інформація регіонального відділення по Черкаській області про прийняття рішення про приватизацію. URL: <http://www.spfu.gov.ua/ru/documents/press-list/to-privatization/14027.html>.
8. Інформація регіонального відділення Фонду державного майна України по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях про прийняття рішення про приватизацію. URL: <http://www.spfu.gov.ua/ru/documents/press-list/to-privatization/14010.html>.
9. Кравчук М.В. Теорія держави і права. Проблеми теорії держави і права: Навчальний посібник. 3-тє вид. змін. й доп. Тернопіль : Карт-бланш. 2002. 247 с.
10. Голосніченко І.П. Адміністративне право України (основні категорії та поняття) : посібник. Ірпінь, 1998. 108 с.
11. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права: Елементарний курс. Видання друге. Харків : ТОВ «Одіссей», 2008. 432 с.
12. Мартянова Т.С. Розсуд суб'єктів правозастосовної діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01. Львів, 2013. 23 с.
13. Мельник Р.С. Категорія «публічне управління» у новій інтерпретації. Адміністративне право і процес. 2013. № 1 (3). С. 8–14
14. Мельничук С.М. Правозастосовна форма здійснення функцій держави та публічне адміністрування: взаємозв'язок змісту правових категорій Серія ПРАВО. Випуск 35. Частина I. Том 1. URL: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:v9VpN0scY54J:https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/15162/1/%25D0%259F%25D0%25A0%25%25D0%25AF.pdf+%&cd=6&hl=ru&ct=clnk&gl=ua>.
15. Ньюанси приватизації комунального майна (частина 1) // Місцеве самоврядування. Липень. 2018. №7. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/july/issue-7/article-37820.html>.
16. Про внесення змін до наказу Фонду державного майна України від 27.12.2018 № 1637 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації

в 2019 році» (із змінами): Наказ Фонду Державного майна України № 644 від 02.07.2019. URL: http://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/nakaz_n0644_vid_020719.pdf.

17. Про затвердження переліку об'єктів великої приватизації державної власності: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 р. № 36-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-pereliku-obyektiv-velikoyi-privatizaciyi-derzhavnoyi-vlasnosti>.

18. Про затвердження Положення про порядок укладання або переукладання контракту з керівником виконавчого органу відкритого акціонерного товариства, холдингової компанії та державної акціонерної компанії і Типової форми контракту з керівником виконавчого органу відкритого акціонерного товариства: Наказ Фонду державного майна України від 05.04.2004. N 662. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0901-04>.

19. Про затвердження Положення про регіональне відділення Фонду державного майна України та Положення про представництво Фонду державного майна України в районі, місті: Наказ Фонду державного майна України від 15.05.2012 № 678. *Офіційний вісник України* від 27.06.2012. 2012 р. № 47. стор. 162. стаття 1867. код акта 62143/2012.

20. Про затвердження порядку проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації та визначення додаткових умов продажу: Постанова КМУ від 10 травня 2018 р. № 432 *Урядовий кур'єр* від 06.06.2018. № 10. URL: <http://www.spfu.gov.ua/ua/documents/4497.html>.

21. Про затвердження форми акта про недопуск до проведення перевірки дотримання умов договору купівлі-продажу державного (комунального) майна: Наказ Фонду державного майна України від 06.04.2018 № 487. *Офіційний вісник України* від 15.05.2018. 2018 р. № 37. стор. 681. стаття 1340. код акта 90084/2018.

22. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. *Урядовий кур'єр* від 14.06.1997

23. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18 січня 2018 року № 2269-VIII. *Відомості Верховної Ради України* від 23.03.2018. 2018 р. № 12. стор. 5. стаття 68

24. Про Типову форму контракту з керівником підприємства, що є у державній власності: постанова Кабінету Міністрів України від 2 серпня 1995 р. № 597. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/597-95-%D0%BF/print>.

25. Пунько О.В. Функції правозастосовних актів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 2. С. 106-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2015_2_15.

26. Розгон О.Г. Адміністративно-правове регулювання малої приватизації в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Дніпро, 2011. 22 с.

27. Цвік М.В., Ткаченко В.Д., Богачова Л.Л. та ін. Загальна теорія держави і права : підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. Харків : Право, 2002. 432 с.

28. Шестопалова Л.М. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Прецедент, 2006. 197 с.